

22/11 2005 KØPI TIL:
- ROVESTA

INDGÅET
21 NOV. 2005
Teknisk Forvaltning

2003020727
.....
MILJØMINISTERIET

Til adressaterne på vedlagte liste

SKOV- OG NATURSTYRELSEN

ROVESTA MILJØ I/S		
Modtaget:	25 NOV. 2005	Afd:
J.nr.:	2342	
Kopi til:		
Cirkulation:		

Landbrugs- og
Bioteknologikontoret

J.nr. SN 2001-42811-0044
Ref. SWI

Afgørelse vedr. klage over miljøgodkendelse af svineproduktion på Valmosegård beliggende på Valmosevej 9, 4160 Herlufmagle tilhørende Poul Fritzner, Fensmarkvej 9, 4160 Herlufmagle.

Den 18. november 2005

Skov- og Naturstyrelsen har ved brev af 21. februar 2003 fra Næstved Kommune (ref. 2003020727) modtaget fremsendte skrivelser, hvori Rislev Vandværk og Rislev Bylaug påklager kommunens afgørelse om miljøgodkendelse af ovennævnte ejendom. Næstved Kommune har samtidig fremsendt sagens akter herunder kommunens bemærkninger til de fremsatte klagepunkter. Endvidere har Næstved Kommune ved brev af 23. december 2004 fremsendt yderligere oplysninger i sagen.

Godkendelsen blev offentliggjort i Næstved Tidende den 18. januar 2003. Klagerne er rettidigt indkommet, og jævnfør § 98 i miljøbeskyttelsesloven¹ er klagerne klageberettiget. Godkendelsen er givet i henhold til kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven på en række nærmere fastsatte vilkår.

Storstrøms Amt offentliggjorde 24. december 2002 tillæg nr. 5 til regionplan 2001-2013 med VVM-redegørelse om udvidelse af svinebesætningen på Valmosegård. Naturklagenævnet meddelte 9. april 2003 afgørelse i sagen.

Skov- og Naturstyrelsen skal indledningsvis beklage den sene besvarelse.

Redegørelse for sagen:

Valmosegård beliggende på Valmosevej 9 i Herlufmagle ejes af Poul Fritzner, som bor på Fensmarkvej 9 i Herlufmagle. Det fremgår af sagen, at ejendommen er beliggende i landzone i et område med væsentlige jordbrugsinteresser. Der er ikke udarbejdet lokalplan for området.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 39 47 20 00
Fax: 39 27 98 99
E-post: sns@sns.dk
CVR-nr.: 11 91 69 10

¹ Lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 om miljøbeskyttelse.

Poul Fritzner ejer 3 landbrugsejendomme: Valmosegård på 145 ha, Viborggård på 185 ha og Trollehave på 85 ha. Desuden er Poul Fritzner medejer af en sobesætning på ejendommen Åbakkegård ved Vrangstrup, hvor der produceres smågrise.

Næstved Kommune har den 18. januar 2003 meddelt miljøgodkendelse af Valmosegård til udvidelse af eksisterende produktion på 7.400 slagtesvin årligt til en produktion på 11.640 slagtesvin (30-99,3 kg) årligt svarende til 319,2 DE. Ved udvidelsen bliver svinebruget godkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Det fremgår af sagen, at grundlaget for Næstved Kommunes meddelelse om miljøgodkendelse er ansøgning af 25. marts 1998 om miljøgodkendelse af landbrugsejendommen Valmosegård, samt supplerende oplysninger fremsendt til Næstved Kommune i perioden 8. april 1999 til 18. oktober 2000.

Ved den ansøgte udvidelse af produktionen af slagtesvin på Valmosegård overstiger antallet af dyreenheder 250 DE, hvorfor ejendommen er omfattet af planlovens bestemmelser om vurdering af virkning på miljøet (VVM). Storstrøms Amt offentliggjorde tillæg nr. 5 om udvidelse af svinebesætningen på Valmosegård med VVM-redegørelse til Storstrøms Amts regionplan 2001-2013 ved annoncering i Ugebladet Næstved den 24. december 2002. Amtets afgørelse er blevet påklaget til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet meddelte den 9. april 2003 afgørelse i sagen. Nævnet anfører, at nævnet ikke kan tage stilling til spørgsmål efter miljøbeskyttelsesloven, herunder til de i den af Næstved Kommune meddelte miljøgodkendelse fastsatte vilkår om gylletransport. Det meddeles, at nævnet ikke finder grundlag for at tilsidesætte amtets vurdering i relation til grundvandet under de arealer, på hvilke gyllen skal spredes. Slutteligt meddeler Naturklagenævnet, at regionplantillæg nr. 5 herefter står ved magt.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er beliggende i en afstand af ca. 295 meter fra nærmeste nabobeboelse og ca. 820 meter fra byzone. Det er Næstved Kommunes vurdering, at afstandskravene i såvel husdyrgødningsbekendtgørelsen som i Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1997 overholdes. Det anføres i sagen, at ejendommen er placeret med god afstand til andre nabobebyggelser mv. På baggrund af ejendommens relativt isolerede beliggenhed, finder ROVESTA Miljø I/S, der har forestået de miljøtekniske vurderinger på vegne af Næstved Kommune, at der ikke er umiddelbar risiko for, at ejendommen drift vil give anledning til unødige gener for omkringboende.

Det fremgår af sagen, at ejendommen består af to produktionsbygninger med slagtesvinestalde opdelt i 5 afsnit. Der er desuden en maskinhal, en opbevaringshal, to gyllebeholdere med fortank, en fodersilo og en vandtank samt stuehus og garage med tilknyttet magasin. Driftsarealet udgør 8.440 m², heraf udgør staldbygningerne 2.187 m². Udvidelse af slagtesvineproduktionen skal ifølge sagen ske inden for de nuværende bygningsmæssige rammer. Der planlægges indrettet 622 m² ny stald med etablering af 810 stipladser i den ene af to de eksisterende produktionsbygninger, der på nuværende tidspunkt anvendes til lagerformål. Ejendommen vil efter udvidelsen have 6 staldafsnit med i alt 3.120 stipladser. Alle staldafsnit er med fuldspaltegulv og ventileres med mekanisk ventilation henholdsvis overtryksanlæg og ligetryksanlæg dimensioneret til et luftskifte på 75-80 m³/time/dyr. Det fremgår af sagen, at produktionen indrettes efter holdprincippet på afsnitsniveau, således at hver staldafsnit fyldes og tøm-

mes på en gang. Produktionsprincippet medfører, at der tømmes, rengøres og desinficeres, hvorefter der indsættes nye grise.

Det fremgår af sagen, at Næstved Kommune vurderer, at ved den ansøgte udvidelse af svineproduktionen vil den samlede producerede mængde husdyrgødning være 5.587 m³/år. I det eksisterende staldanlæg opbevares gyllen i gyllekældre og to gyllebeholdere (hhv. 745 m³ og 1.950 m³). Det fremgår af sagen, at der i forbindelse staldudvidelsen etableres en gyllebeholder på 2.870 m³. Beholderen etableres syd for staldbygningen, nær eksisterende gyllebeholder. Efter udvidelse vil ejendommens samlede opbevaringskapacitet til gylle ifølge sagen være 7.570 m³. Gyllen samles fra gyllekældrene i fortank og pumpes herfra til gyllebeholderne. Næstved Kommune vurderer, at gyllebeholderne har kapacitet til regnvand og vaskevand fra læssepladsen. Kommunen vurderer endvidere grundet ejendommens store dyrehold, at det er nødvendigt at fastsætte et mindstekrav til opbevaringskapaciteten til minimum 10 måneder.

Det fremgår af sagen, at der i de eksisterende gyllebeholdere er etableret tæt flydelag ved hjælp af leca-nødder lagt ud oven på gyllen. Næstved Kommune vurderer, at etablering af et flydelag i den nye 2.870 m³ gyllebeholder kan ske ved tilførsel af et ca. 15 cm tykt lag af leca-nødder.

Det fremgår af sagen, at Næstved Kommune har vurderet, at der foreligger risiko for spild af gylle ved påfyldning af gyllevogne og anden håndtering af gylle. Derfor vil der i forbindelse med etablering af den nye gyllebeholder etableres en læsseplads tilsluttet pumpebrønd i tilknytning til de to store gyllebeholdere (hhv. 1.950 m³ og 2.870 m³). Til den lille beholder (745 m³) sker tilførsel og tømning via pumpe fra gyllebeholderen på 1.950 m³.

Det fremgår af miljøgodkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, at der ved påfyldning af vand på marksprøjten med en vandslange, der hænger ned i marksprøjten er risiko for, at der kan ske tilbagesugning i ledningsnettet ved pumpestop, såfremt tappestedet ikke er forsynet med en effektiv kontraventil, hvorfor der bør stilles vilkår om, at påfyldning af vand på marksprøjten skal foregå fra en vandtank.

Det fremgår endvidere af miljøgodkendelsen, at der ved påfyldning af kemikalier til marksprøjten og vask af sprøjten er risiko for dannelse af punktkilder, som kan forurene grundvand, borer/brønde og vandløb. Med henblik på at undgå dannelse af nye punktkilder vurderes det i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, at marksprøjten bør monteres med rentvandstank og spuledyse, der giver mulighed for rengøring og fortynding af den sidste rest sprøjtevæske ude i marken. Det vurderes ligeledes i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i miljøgodkendelsen, at påfyldning i marken minimerer risikoen for spild ved overløb af sprøjtebeholderen og ved havari af marksprøjten under transport frem og tilbage til marken.

Det fremgår af sagen, at ejendommen overholder harmonibestemmelsen i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 ved inddragelse af 124,8 ha af arealer tilhørende Valmosegård samt 103,2 ha af arealer tilhørende Viborggård, som også ejes af Poul Fritzner. Næstved Kommune vurderer, at harmonikravene opfyldes både for ejendommen og for Poul Fritzners samlede dyrehold. Det fremgår af sagen, at der ved den nuværende produktion udbringes husdyrgødning svarende til ca. 0,9 DE/ha mens der ved den ansøgte udvidelse af produktionen vil blive udbragt husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha. Det fremgår endvidere af VVM redegørelsen for den ansøgte udvidelse, at der ved den nuværende produktion tildeles spildevandslam på ud-

spredningsarealerne, men at der efter udvidelsen ikke vil blive tildelt spildevandsslam ejendommens udspretningsarealer.

Ifølge tillæg nr. 5 til Storstrøms Amts regionplan er arealerne til udspretning af husdyrgødning omkring Valmosegård beliggende i et område med drikkevandsinteresser og de påtænkte udspretningsarealer på Viborggård er ifølge regionplantillægget beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser. Storstrøms Amt vurderer, at der ikke er umiddelbar risiko for, at nitratindholdet i grundvandet øges væsentligt, samtidig med at indvindingsoplandenes relative gode beskyttelse medfører, at der ingen umiddelbar risiko er for at forøge risikoen for nitrat i drikkevandet.

Det fremgår endvidere af tillægget, at der i kanten af udspretningsarealerne på Viborggård ligger enge, moser og flere diger, der henholdsvis er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og § 4, og at der inde i udspretningsarealerne ligger 3 vandhuller omfattet af naturbeskyttelseslovens² § 3. Storstrøms Amt vurderer, at det er vanskeligt at påvise en påvirkning i forbindelse med gylleudspretningen omkring disse § 3 arealer, idet arealerne i mange år har været påvirket af gødningsspredningen på naboarealerne, og amtet har ikke kendskab til sjældne dyre- eller plantearter i de tre udspretningsområder.

Øst og nordøst for Viborggård ligger henholdsvis Holmegårds Mose og Spragelse Mose. Holmegårds Mose er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, henholdsvis som habitatområde 145 og fuglebeskyttelsesområde nr. 91. Miljøministeriet har over for Storstrøms Amt understreget vigtigheden af, at amtet vil sikre, at der ikke udspreddes husdyrgødning fra den pågældende produktion nærmere end 800 m fra Holmegårds og Spragelse moser af hensyn til beskyttelsesinteresserne. Det fremgår således af tillæg nr. 5 til Storstrøms Amts regionplan 2001-2013, at der efter den ansøgte udvidelse af svineproduktionen ikke vil blive udbragt gylle på arealer på Viborggård, der ligger nærmere end 800 m fra Holmegårds Mose og Spragelse Mose. Placeringen af arealer til gylleudspretning fra slagtesvineproduktionen på Valmosegård er angivet i tillægget til Storstrøms Amts regionplan. Amtet vurderer, at dette betyder, at ammoniaknedfaldet i de to moser fra udspretning af gylle fra slagtesvineproduktionen på Valmosegård ikke forventes at stige, selvom den samlede produktion øges. Storstrøms Amt vurderer endvidere, at de øvrige naturarealer, vandløbene og søerne og de maritime områder syd for Næstved ikke forventes at blive belastet af den øgede produktion. Amtet vurderer, at den øgede belastning vil være af marginal betydning.

Det fremgår af sagen, at Næstved Kommune vurderer, at støjbelastningen fra ejendommen ikke vil give anledning til gener, og at der ikke er indgivet klager over støj under ejendommens hidtidige drift. Ifølge sagen vil støjbelastningen fra anlægget blive holdt inden for Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støjbelastning ved nærmeste nabobebyggelse. Ejendommens støjbidrag omfatter ifølge sagen hovedsageligt følgende aktiviteter:

- Ca. 7 transporter til og fra Valmosegård om ugen. Hovedparten af disse transporter finder sted på hverdage (man-fre) i tidsrummet 7.00-18.00. Afhentning af slagtesvin, kan dog forekomme før kl. 7.00.
- Interne transporter.
- Støj fra ventilationsanlægget. Drifttiden er 24 timer/døgn.

² Bekendtgørelse nr. 884 af 18. august 2004 af lov om naturbeskyttelse.

En del af den producerede gylle udbringes på arealer tilhørende Viborggård. Afstanden mellem Valmosegård og Viborggård er ifølge sagen ca. 6 km. Rislev by ligger godt 800 meter sydøst for Valmosegård. Kortmaterialet i tillæg nr. 5 til Storstrøms Amt regionplan 2001-2013 angiver den benyttede kørselsvej mellem Valmosegård og Viborggård. Denne kørselsvej går bl.a. gennem Rislev by.

Både Næstved Kommune og Storstrøms Amt vurderer, at det samlede antal transporter i forbindelse med produktionen vil blive reduceret ved den ansøgte udvidelse, idet der vil blive anvendt større vogne til både transport med slagtesvin og transport med gylle. Næstved Kommunes samlede vurdering er, at transporter på ca. 7 pr. uge ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Det fremgår af sagen, at beboerne i Rislev og Spragelse landsbyer i forskellig grad vil blive generet af lugten fra gylleudspreddning afhængig af vindretning og placering. Det fremgår af sagen, at ansøger i størst mulig udstrækning vil koncentrere udspreddningen på en kort periode om foråret og udbringe gødningen med slanger i en voksende afgrøde. Storstrøms Amt vurderer, at lugtgenerne herved vil blive minimeret. Næstved Kommune vurderer, at ejendommen under normale driftsforhold ikke vil give anledning til unødigt lugtgener for omkringboende. Det fremgår af sagen, at ROVESTA Miljø I/S grundet ejendommens relativt isolerede beliggenhed ikke finder, at der umiddelbar risiko for at ejendommens drift vil give anledning til unødige gener for omkringboende.

For så vidt angår anvendelse af bedste tilgængelige teknik³ fremgår det af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i Næstved Kommunes meddelelse om miljøgodkendelse, at ejendommens indehavere i den daglige drift skal gøre brug af de mindst forurenende teknologier. Ligeledes skal den daglige aktivitet foregå, så der frembringes mindst muligt affald, samt på en måde hvorved den bedst mulige miljøbeskyttelse i øvrigt opnås. Næstved Kommune har ved brev af 23. december 2004 præciseret over for Skov- og Naturstyrelse, at der på ejendommen er lavet forskellige tiltag så lugt- og støjgener forebygges og ammoniakfordampning reduceres. Det oplyses, at gyllen udbringes med slanger og udlægningsmaskine, og at gyllen på Valmosegård pumpes direkte fra gyllebeholderen via slanger til udlægsmaskine (slæbeslanger). Den del af gyllen, der udbringes på Viborggård vil også blive udbragt med slæbeslanger. Næstved Kommune oplyser, at det ældre ventilationssystem i stalde 4 og 5 vil blive renoveret, samt at der etableres flydelag på gyllebeholderne ved hjælp af leca-nødder. For så vidt angår transport oplyser Næstved Kommune, at der i forbindelse med produktionsudvidelsen vil blive anskaffet en 25 tons gyllevogn, hvor der tidligere har været anvendt 10 tons gyllevogne. Antallet af kørsler i forbindelse med produktionen vil herved forblive uændret i forhold til før udvidelsen. Med hensyn til vandforbrug oplyser Næstved Kommune, at vandforbruget til rengøring af stalde og drikkevand til husdyrholdets inkl. spild forventes at udgøre ca. 8.500 m³ pr. år jævnfør normtal for vandforbrug i svinebesætninger for en besætning på

³ **Bedste Tilgængelige Teknik** defineres ved:

- 'Teknik': både den anvendte teknologi og den måde anlægget konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.
- 'Tilgængelig': udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i sektoren på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i Danmark eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.
- 'Bedste': mest effektive teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

(Eng: BAT = Best Available Techniques)

13.500 slagtesvin på 7.545 m³ pr. år +/- 25 %. Endelig oplyser Næstved Kommune, at der etableres en befæstet læsseplads med afløb via pumpebrønd til gyllebeholder hvorpå gyllevognen kan påfyldes gylle fra alle ejendommens gyllebeholdere.

Klager:

Miljøgodkendelsen af udvidelse af svineproduktion på Valmosevej 9, Næstved, som meddelt af Næstved Kommune 18. januar 2003, er påklaget af Rislev Vandværk og Rislev Bylaug.

Rislev Vandværk henstiller til, at kørevejen med gyllevogn ikke går af Rislevvej forbi Rislev vandværk, da der i beredskabsplanen lægges på til at kørsel med produkter, "der ved uheld kan forurene drikkevandsboringen" ikke finder sted. Klager nævner endvidere, at Rislevvej slet ikke kan bære den tunge trafik. Klager henstiller til, at kørevejen ændres, da der foreligger muligheder herfor.

Rislev Vandværk anfører, at arealerne på Valmosegården er betegnet som "moderat beskyttet område mellem 15 til 30 meter." Klager henviser til boreprofiler for området, som har mindre end 15 meter eller ingen lerlag.

Rislev Vandværk spørger hvortil man kan henvende sig når transporttider og støjniveau ikke overholdes (også efter kl. 18.00 eller søn- og helligdage).

Endelig anfører Rislev Vandværk, at bygning nr. 8 på tegningen er ombygget til svin i 1999.

Rislev Bylaug anfører, at klagerne især er bekymret for trafiksikkerhed, trafikgener, luftforurening, vandforurening og vejødelæggelser. Klagerne anmoder om,

- at transporter af gylle, foder, svin, halm m.m. til og fra svinefabrikken på Valmosegård gennem Rislev By forhindres ved påbud om nyanlæggelse af tilkørselsvej,
- at der gives påbud om at lægge låg på gyllebeholderene,
- at der kun gives tilladelse til udspreddning af de store mængder gylle på arealer, der ligger langt fra bymæssig bebyggelse og langt fra drikkevandsindvindingsarealer.

Rislev Bylaug anfører, at allerede i dag er transporterne til og fra den eksisterende svinefarm til stor gene for beboerne i Rislev By, og med den planlagte udvidelse af svineproduktionen kan det ikke undgås at transporter af gylle, svin, foder, halm m.m. vil stige ganske betragteligt – også selvom vognkapaciteten udvides. Klagerne anfører, at det kraftigt vil forøge risikoen for uheld/ulykker i den i forvejen snævre by, hvor der efterhånden bor ret så mange børn i alle aldre. Endvidere anfører klagerne, at der i dagtimerne færdes flere børn i Rislev by udover byens egne børn, da Rislev Skole er genåbnet som Rislev Friskole. Klagerne anfører, at det kun anses for at være et spørgsmål om tid for hvornår, der sker et uheld/ulykke. Klagerne finder, at den risiko stiger enormt med det planlagte/nødvendige antal transporter gennem byen alene fra svinefabrikken.

Rislev Bylaug oplyser, at beboerne i efteråret 2000 fik en kedelig forsmag på, hvad det vil sige, at tung trafik konstant kører igennem den lille by, da Ganges Bro var lukket på grund af ombygning, og trafikken blev ledt gennem Rislev By. Klagerne anfører, at det var årsag til stor nervøsitet og daglig ængstelse især for børnefamilier. Klagerne anfører, at det ikke kan være meningen, at beboere dagligt skal leve med den nervøsitet og ængstelse lige uden for

hoveddøren. Endvidere anfører klagerne, at flere og større transporter gennem byen vil skabe støjgener.

Rislev Bylaug anfører, at vejene i og omkring Rislev på ingen måde er dimensioneret til at klare så et konstant og tungt trafiktryk, som der lægges op til, hvis den ansøgte udvidelse vedtages. Klagerne anfører, at det kan myndighederne allerede se i dag, da de fleste veje i og lige rundt om Rislev allerede er kørt i smadder med huller, der kun sjældent bliver repareret. Klagerne anfører, at de vejedelæggelser må forventes at blive endnu værre og større med øget risiko for uheld og ulykker til følge.

Rislev Bylaug henleder opmærksomheden på frygten for den stigende luft- og vandforurening fra gyllen (ammoniak), hvis den godkendte udvidelse af svinebruget på Valmosevej 9 iværksættes. Klagerne anfører, at beboerne i forvejen er kraftigt generet af stanken fra "fabrikken" og transporterne gennem byen. Klagerne oplyser, at gyllen ofte spildes i "svinget" og ender i byens gadekær. Klagerne anfører, at med en så stor forøgelse af svineproduktionen, som Næstved Kommune har meddelt godkendelse til, bliver produktionen af gylle tilsvarende større, hvorved både fordampningen til luften og nedsivningen gennem jorden til drikkevandet bliver endnu større. Klagerne spørger, om myndighederne kan garantere, at det ikke på sigt vil påvirke både natur og grundvand i negativ retning, idet klager tænker på fremtidige beboeres mulighed for at kunne vælge at bo i området.

Endelig anfører Rislev Bylaug, at de mest enkle regler under de eksisterende transporter, det være sig hastighed, almindelig vigepligt, aflukning af gyllen under transport og nedpløjning af gylle inden for den af lovgivningen fastsatte tid, i forvejen ikke overholdes.

Næstved Kommunes bemærkninger:

Næstved Kommune anfører i brev af 21. februar 2003 til Skov- og Naturstyrelsen, at det er kommunens opfattelse, at en del af de anførte klagepunkter ikke henhører under miljøbeskyttelsesloven og dermed miljøgodkendelsens mulige reguleringsområde.

Næstved Kommune anfører endvidere, at Storstrøms Amt ikke har fundet anledning til ændring af VVM-forslaget i forbindelse med Rislev Vandværks forslag til en alternativ kørevej for gylletransporter fra Valmosegård til Viborggård, som fremsat i forbindelse med høring af VVM-forslaget ultimo 2000. Næstved Kommune oplyser, at den af Rislev Vandværk foreslåede alternative kørevej vil forlænge afstanden fra Valmosegård til Viborggård. Samtidig vil gylletransporterne skulle passere vejstrækninger i Suså Kommune. Fastlæggelsen af en alternativ kørevej i forhold til den i VVM-redegørelsen og miljøgodkendelsens beskrevne vil derfor efter Næstved Kommunes opfattelse kræve, at amtet foretager nærmere VVM-undersøgelser af de vejstrækninger, som Rislev Vandværk har foreslået. Dette er ifølge Næstved Kommune ikke sket efter Rislev Vandværks indsigelser i forbindelse med høring af VVM-forslaget. Næstved Kommune har vurderet, at det ikke i miljøgodkendelsen er muligt at fastsætte vilkår om en bestemt kørerute i forbindelse med gylletransporterne.

Næstved Kommune oplyser, at henvendelse vedrørende manglende overholdelse af transporttider og støjniveau kan ske til miljømyndigheden, Næstved Kommune, Teknisk Forvaltning, Brogade 2, Næstved (tlf. 55 78 47 00) eller til kommunens rådgiver i diverse miljøspørgsmål, ROVESTA Miljø I/S, Ved Åsen 1, 4700 Næstved (tlf. 70 10 72 72). Vedrørende vejenes dimensioner og vedligeholdelse oplyser Næstved Kommune, at Rislevvej og Valmosevej er of-

fentlige veje. Vejenes beskaffenhed og vedligeholdelse indgår i Næstved Kommunes planer for vejvedligeholdelse.

Næstved Kommune vurderer, at overdækning af gyllebeholdere er tilstrækkeligt reguleret via husdyrgødningsbekendtgørelsens⁴ § 18.

Næstved Kommune oplyser, at Storstrøms Amt har vurderet udspreddingen af gylle på arealer tæt på bymæssig bebyggelse og drikkevandsindvinding i VVM-redegørelsen. Samtidig henholder Næstved Kommune sig til, at der i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 25 er fastsat regler for udspredding af husdyrgødning.

Endelig oplyser Næstved Kommune, at byggeri og anlægsarbejde i forhold til udvidelsen af svineproduktionen i henhold til ansøgningen ikke er påbegyndt.

Skov- og Naturstyrelsens bemærkninger:

Den omhandlende ejendom er omfattet af godkendelsesbekendtgørelsen⁵ under punkt I 101,d) i bilag 1, der kræver en godkendelse i henhold til miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, § 33.

Produktionsniveau

Det fremgår af sagen, at der er ansøgt om udvidelse af produktionen af slagtesvin fra 7.400 slagtesvin til et anlæg med 3.120 stipladser til en samlet produktion på 11.640 slagtesvin pr. år (30-99,3 kg). Dette svarer ved beregning efter de nugældende omregningsfaktorer for dyreenheder til 317 DE⁶.

Skov- og Naturstyrelsen er opmærksom på, at afgangsvægten for slagtesvin kan variere i den daglige produktion, men at dette vil udlignes over tid. Styrelsen er endvidere opmærksom på, at den afgangsvægt markedet efterspørger, også ændres. Styrelsen finder det derfor nødvendigt at præcisere, at ved afvigende vægtgrænser, der ikke udlignes fra år til år, må produktionen ikke overstige det i miljøgodkendelsen meddelte produktionsniveau. Det vil sige, hvis der leveres slagtesvin med en gennemsnitlig større afgangsvægt end fastsat i den meddelte godkendelse for ejendommen, f.eks. 102 kg i stedet for som i omhandlende sag 99,3 kg, skal der produceres et tilsvarende antal kg slagtesvin mindre for at overholde det fastsatte produktionsniveau. Styrelsen finder det hensigtsmæssigt, at dette præciseres i miljøgodkendelsens produktionsvilkår med henvisning til de gældende beregningsregler for dyreenheder, som giver mulighed for at korrigere for afvigende vægtgrænser.

Bedste tilgængelig teknik

I henhold til miljøbeskyttelsesloven skal den, der påbegynder eller udøver virksomhed, som kan give anledning til forurening, træffe foranstaltninger til at forebygge eller begrænse forurening ved kilden (renere teknologi). Ved ansøgning om godkendelse påhviler det den enkelte virksomhed at redegøre over for myndighederne, hvilke muligheder virksomheden har for at nedbringe ressourceforbruget og miljøbelastningen. Det er vigtigt, at virksomheden gør sig

⁴ Bekendtgørelsen nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

⁵ Bekendtgørelse nr. 943 af 16. september 2004 om godkendelse af listevirksomhed.

⁶ Bekendtgørelse nr. 813 af 19. juli 2004 om ændring af bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

kvalificerede overvejelser om mulighederne for at anvende bedste tilgængelig teknik og løbende træffer foranstaltninger til at forebygge forurening. En miljøgodkendelse kan kun meddeles, når det er godtgjort, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Godkendelsesmyndigheden skal ved behandling af en miljøgodkendelse vurdere virksomhedens oplysninger og konklusioner. Myndighederne skal herunder sikre sig, at redegørelsen indeholder en stillingtagen til de muligheder for anvendelse af renere teknologi, der er beskrevet i relevante håndbøger o. lign. Myndighederne træffer herefter på baggrund af en konkret vurdering afgørelse i sagen, hvor myndigheden kan stille krav til virksomheden om forureningsbegrænsning på basis af principper om bedste tilgængelige teknik. Sådanne krav bør ikke omfatte anvendelse af en nærmere bestemt teknologi, men derimod krav svarende til det forureningsniveau, der er opnåeligt ved anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Ved fastsættelse af krav herom skal der være proportionalitet mellem foranstaltningerne og effekten heraf.

For så vidt angår anvendelsen af bedste tilgængelige teknik vurderer Næstved Kommune ifølge sagen, at der på ejendommen er truffet flere foranstaltninger for at mindske ressourceforbruget samt forebygge og begrænse eventuel forurening, og at miljøbeskyttelseslovens bestemmelse om at tilrettelægge virksomhedens indretning og drift på en sådan måde, at den i mindst mulig omfang medfører forurening herved efterkommes. Næstved Kommune fremfører, at brugen af udlægsmaskine og større gyllevogn på ejendommen vil reducere antallet af kørsler på vejene og herved reducere støjgenerne for beboerne langs de benyttede veje.

Kommunen vurderer endvidere, at nye ventilatorer er mere støjsvage end gamle. Idet der er fastsat vilkår om, at omrøring af gyllebeholderne tidligst må påbegyndes umiddelbart før udkørsel, vurderer Næstved Kommune at fordampningen af ammoniak og luftgener for omgivelserne vil begrænses. Endvidere vurderer Næstved Kommune, at et fastsat vilkår om at vask af maskiner mv. skal ske på læssepladsen vil begrænse muligheden for forurening af jord og grundvand. Kommunen vurderer, at ejendommens vandforbrug er inden for normforbruget. Endelig vurderer Næstved Kommune, at der er mulighed for en forsat indsats på følgende områder:

- Tilrettelæggelse af daglige drift, så energi- og vandforbrug begrænses mest muligt.
- Nedbringelse af ammoniakfordampning ved udspreddning i optimalt vejr og udspreddning med nedfælder.
- Optimering af fodersammensætning så kvælstoftabet fra ejendommen begrænses mest muligt.

Skov- og Naturstyrelsen har lagt vægt på, at

- Storstrøms Amt vurderer, at den ansøgte udvidelse af slagtesvineproduktionen på omhandlende ejendom er acceptabel og forenelig med regionplanen, og at der ikke er egentlige miljømæssige problemer forbundet med en slagtesvineproduktion på denne lokalitet,
- Naturklagenævnet ved afgørelse af 9. april 2003 har meddelt at regionplantillæg nr. 5 står ved magt,
- Næstved Kommune vurderer, at der ikke umiddelbart er risiko for, at ejendommens drift vil give anledning til unødige gener for omkringboende,
- der er tale om en ansøgning om udvidelse af dyreholdet inden for de eksisterende bygningsmæssige rammer.

På dette grundlag finder Skov- og Naturstyrelsen ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at ejendommen har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Dog finder styrelsen det hensigtsmæssigt at fastsætte vilkår om, at der løbende føres optegnelser over indholdet af kvælstof og fosfor i foderet således at fodersammensætningen kan optimeres med henblik på at reducere indholdet af fosfor og kvælstof i husdyrgødningen.

Harmoni

Skov- og Naturstyrelsen understreger vigtigheden af, at det fremgår af tillæg nr. 5 til Storstrøms Amts regionplan, at der ikke må udbringes husdyrgødning fra den ansøgte slagtesvineproduktion på arealer på Viborggård, der ligger nærmere end 800 m fra Holmegårds Mose og Spragelse Mose.

Udspretningsarealer (vandforurening)

Det fremgår af sagen, at der ved den nuværende produktion udbringes husdyrgødning svarende til 0,9 DE/ha, mens der ved den ansøgte udvidelse af produktionen vil blive udbragt husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha. Det fremgår endvidere af sagen, at der ved den nuværende produktion tildeles spildevandsslam på ejendommens udspretningsarealer, men at der efter udvidelsen ikke vil blive tildelt spildevandsslam på arealerne.

Ifølge sagen vurderer Storstrøms Amt, at der ved den ansøgte udvidelse ikke er umiddelbar risiko for, at nitratindholdet i grundvandet øges væsentligt, og at indvindingsoplandenes relative gode beskyttelse medfører, at der ingen umiddelbar risiko er for at forøge risikoen for nitrat i drikkevandet. Endvidere forventer Storstrøms Amt, at de øvrige naturarealer, vandløbene og søerne og de maritime områder syd for Næstved ikke vil blive belastet af den øgede slagtesvineproduktion. Amtet anfører, at en øget belastning vil være marginal. Det fremgår tillige af sagen, at Naturklagenævnet ikke finder grundlag for at tilsidesætte amtets vurdering i relation til grundvandet under de arealer, på hvilke gyllen skal spredes.

På dette grundlag finder Skov- og Naturstyrelsen ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at ejendommen ved den ansøgte udvidelse kan drives uden at påføre omgivelserne forurening med næringssalte, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet. Dog vil styrelsen understrege, at den ansøgte udvidelse ifølge sagen omfatter, at der ikke udbringes spildevandsslam på ejendommens udspretningsarealer.

Transport

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om godkendelse af husdyrbrug nr. 4/1997, at der i vurdering af lokaliseringens hensigtsmæssighed bør indgå til- og frakørselsforhold for ejendommen. Såfremt driften medfører væsentligt øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.) og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan myndigheden nægte godkendelse til etablering af ny virksomhed eller til udvidelse af eksisterende.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser med hjemmel heri. Ejendommens trafikale belastning af omgivelserne skal derfor vurderes i forbindelse med godkendelsessagen inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndighederne.

Ved miljøgodkendelse kan der stilles vilkår om anvendelse af bestemte veje ved til- og fra-kørsel til ejendommen. Der kan derudover stilles vilkår om, at til- og fra-kørsel af foder, gødning mv. kun må finde sted på bestemte tidspunkter.

Det fremgår af sagen, at Næstved Kommune og Storstrøms Amt vurderer, at det samlede antal transporter i forbindelse med den ansøgte udvidelse af produktionen af slagtesvin vil blive reduceret, idet der vil blive anvendt større vogne til både transport med slagtesvin og transport med gylle. Næstved Kommune vurderer endvidere, at en samlede vurdering af transporter på ca. 7 pr. uge ikke giver anledning til væsentlige gener.

På baggrund heraf finder Skov- og Naturstyrelsen ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at ejendommen ved den ansøgte udvidelse under normale driftsforhold ikke vil give anledning til unødigt trafikale gener for omkringboende. Dog finder styrelsen det hensigtsmæssigt at transport af gylle på offentlige veje foregår i renholdte lukkede vogne for at minimere risiko for spild.

Støj

Støj fra svinefarme stammer hovedsageligt fra stationære maskiner og landbrugskøretøjer. Disse gener bør primært afhjælpes ved valg af den rette lokalisering i forhold til de omkringboende. Ventilationsanlæg er sædvanligvis den væsentligste støjkilde fra staldene. Specielt gamle ventilationsanlæg kan forvolde støjgener hvorimod nye anlæg ofte er lydsvage.

Det fremgår af sagen, at Næstved Kommune vurderer, at støjbelastningen fra ejendommen ikke vil give anledning til gener, og at der ikke er indgivet klager over støj under ejendommens hidtidige drift. Ifølge sagen vil støjbelastningen fra anlægget blive holdt inden for Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støjbelastning ved nærmeste nabobebyggelse. Endvidere fremgår det af miljøgodkendelsens vilkår 4.2, at ventilationssystemet i staldbygningerne 4 og 5 skulle renoveres snarest og senest den 31. december 2004.

Skov- og Naturstyrelsen finder derfor ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af at ejendommen ved ansøgte udvidelse under normale driftsforhold ikke vil give anledning til unødigt støjgener. Dog finder styrelsen det hensigtsmæssigt at fristen for renovering af de ældre ventilationssystemer i stald 4 og 5 udskydes til 31. december 2005.

Lugt

Skov- og Naturstyrelsen er enig i, at udvidelse af dyrehold kan medføre øgede lugtgener. Mange forhold kan influere på lugtmissionen fra en ejendom, ud over arten, antallet og størrelsen af dyr er det f.eks. forhold som staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgraden, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystemet samt hygiejnen i stalden. For alle husdyrbrug gælder, at lugtmissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og ved at produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges således at dannelsen af lugtende stoffer minimeres.

Skov- og Naturstyrelsen er samtidig opmærksom på, at gener forbundet med udvidelse af husdyrholdet kan få forholdsvis stor betydning for omgivelserne, hvis ejendommen er lokaliseret i et område, hvor der i forvejen er en stor husdyrproduktion. I et sådant område vil en

forøget produktion i nogle tilfælde kunne bringe den samlede lugtbelastning op på meget højt niveau.

Bilag 4 i vejledning om godkendelse af husdyrbrug⁷ angiver retningslinier for bedømmelse af lugtgener fra svine- og fjerkræbrug over 250 DE bl.a. ved en beskrivelse af vejledende afstandsgrenser fra lokalisering af husdyrbrug til berørte naboer. Formålet med retningslinierne er at vejlede myndighederne ved behandlingen af miljøgodkendelser ved vurdering af spørgsmålet om og i givet fald på hvilke vilkår, en godkendelse af et husdyrbrug kan meddeles under hensyn til ejendommens lokalisering i forhold til dens omgivelser, herunder berørte naboer. De vejledende afstandsgrenser indikerer, at beboelsejendomme der er beliggende inden for den vejledende afstandsgrense for husdyrbruget – afhængig af ejendommens indretning m.v. – kan formodes i lugtmæssig henseende at ville blive berørt af udvidelse i ikke uvæsentlig grad.

Det fremgår af vilkår i Næstved Kommunes miljøgodkendelse, at lugt og støvgener skal minimeres gennem effektiv renholdelse af stalde m.v. samt, at ejendommen ikke må give anledning til lugt og/eller støvgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne.

For svinebrug på ca. 390 DE⁸ er de vejledende afstandsgrenser på ca. 410 m. Det fremgår af sagen, at nærmeste nabo er beliggende inden for vejledende afstandsgrense i en afstand af ca. 295 m fra staldene, og afstanden til de øvrige nærmeste naboer er ca. 800 m. Skov- og Naturstyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at ejendommen ved den ansøgte udvidelse under normale driftsforhold ikke vil give anledning til unødige lugtgener for omkringboende. Dog finder styrelsen det rimeligt - som før nævnt - at tidshorisonten for reovering af ventilationssystemet fastsættes til 31. december 2005. Samtidig finder styrelsen det hensigtsmæssigt at præcisere, at hele ejendommen og dens omgivelser renholdes således, at lugt- og støvgener begrænses mest muligt samtidig med, at der opretholdes en god staldhygiejne, samt at håndtering af gylle altid skal foregå under opsyn, således at spild undgås.

Ammoniak (luftbåret kvælstof)

Ved svineproduktion er en risiko for, at uhensigtsmæssige ammoniaktab væsentligst i form af ammoniakfordampning fra produktionsanlæg og gødningslagre samt ved udspreddning af husdyrgødning til afgrøderne, kan have en negativ indvirkning på omkringliggende områder. Ammoniaknedfaldet er årsag til forsuring og eutrofiering af skove og naturområder, bl.a. heider og moser. En del af den fordampede ammoniak afsættes forholdsvis tæt ved kilden, mens resten spredes over store afstande.

⁷ Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/1997 om Godkendelse af husdyrbrug.

⁸ Der er taget udgangspunkt i omregningsfaktoren for dyreenheder gældende på tidspunktet for offentliggørelsen af Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/1997, jf. bekendtgørelse nr. 1159 af 19. december 1994.

Storstrøms Amt anfører i sagen, at erfaringer viser, at kvælstof fordampet som ammoniak bæres i luften og falder til jorden inden for en radius af 500-800 meter. Amtet vurderer på grundlag heraf, at den ammoniak, der fordampes fra stald- og gødningsopbevaringsanlæg primært afsættes på markerne omkring Valmosegård.

Det forhold, at jorder beliggende op til og med 800 meter fra Holmegårds og Spragelse moser ikke indgår i ejendommens udspretningsareal, betyder ifølge amtet, at ammoniaknedfaldet i de to moser fra udspretning af gylle fra slagtesvineproduktionen på Valmosegård ikke forventes at stige, selv om produktionen øges.

Endvidere vurderer Storstrøms Amt ifølge sagen, at det vil være vanskeligt at registrere en yderligere påvirkning af gylleudspretning ved de § 3 beskyttede naturområder, der er beliggende nord og nordvestligt inden for eller i kanten af ejendommens udspretningsarealer, idet områderne har været påvirket af gødningsudspretning på naboarealerne i mange år. Ligeledes vurderer amtet, at hverken gylleudspretning eller den intensiverede drift vil få negativ indflydelse på de beskyttede diger. Amtet vurderer, at de øvrige naturarealer, vandløbene og søerne og de maritime områder syd for Næstved ikke forventes at blive belastet af de øgede produktion. Amtet vurderer, at en øget belastning vil være af marginal betydning.

For så vidt angår overdækning af gyllebeholdere er Skov- og Naturstyrelsen enig med Næstved Kommune, som vurderer, at overdækning af gyllebeholdere er tilstrækkeligt reguleret via husdyrgødningsbekendtgørelsens § 18. Dertil kommer, at miljøgodkendelsens vilkår 2.5 understreger, at beholdere med flydelag skal tilses jævnlige, eventuelle brud m.v. straks skal udbedres og at omrøring af gyllen i gyllebeholderne tidligst må påbegyndes umiddelbart før udkørsel. Endvidere fremgår det af godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, at Næstved Kommune vurderer at etablering af flydelag på den ny gyllebeholder kan ske ved tilførsel af et ca. 15 cm tykt lag af leca-nødder.

På dette grundlag finder Skov- og Naturstyrelsen ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at ejendommen ved den ansøgte udvidelse kan drives uden at påføre omgivelserne forurening med luftbåret kvælstof, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Marksprøjte

Det vurderes i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, at marksprøjten bør monteres med rentvandstank og spuledyse, der giver mulighed for rengøring og fortynding af den sidste rest sprøjtevæske ude i marken med henblik på at undgå dannelse af nye punktkiler. Det vurderes ligeledes i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i miljøgodkendelsen, at påfyldning i marken minimerer risikoen for spild ved overløb af sprøjtebeholderen og ved havari af marksprøjten under transport frem og tilbage til marken.

Skov- og Naturstyrelsen er enig i betragtningerne i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering og finder det hensigtsmæssigt, at der stilles vilkår herom i miljøgodkendelsen.

Samlet vurdering

Efter en samlet vurdering af sagen finder Skov- og Naturstyrelsen ikke, at der foreligger oplysninger der kan tilsidesætte det af Næstved Kommunalbestyrelse udviste skøn og efterføl-

gende meddelelse af afgørelse 18. januar 2003 om miljøgodkendelse af omhandlende ejendom. Der fastsættes dog nedenstående tilføjelser og ændringer i vilkår.

Supplerende oplysninger under Skov- og Naturstyrelsens sagsbehandling

Udkast til Skov- og Naturstyrelsens afgørelse blev forvarslet ved brev af 14. september 2005. Styrelsen har ved brev af 11. oktober 2005 fra Danmarks Naturfredningsforening (herefter DN) modtaget bemærkninger til sagen. Endvidere har henholdsvis Storstrøms Amt ved e-post af 22. september 2005 og ROVESTA Miljø I/S telefonisk den 12. oktober 2005 meddelt henholdsvis, at amtet og miljøcentret ingen bemærkninger har til sagen.

DN anfører, at der for husdyrproduktionen gennem OML-beregninger må fastsættes præcise og kontrollerbare lugtvilkår med egentlige grænseværdier for lugt. DN tilføjer, at de almindelige grænser man opererer med er 5 LE/m^3 ved beboelse og 10 LE/m^3 i erhvervsområder.

DN anfører, at lugtvilkårene i en miljøgodkendelse skal kunne danne retlig baggrund for tilsynsmyndighedens kontrol og eventuelle indgreb over for virksomheden i tilfælde af overskridelse af lugtvilkårene eller klager over lugtgener. DN anfører, at det ikke synes at være tilfældet, såfremt Skov- og Naturstyrelsen træffer en afgørelse, som der er lagt op til med det foreliggende udkast. DN anfører endvidere, at når der ikke er stillet "præcise ulempevilkår" er de omkringboende og klageberettigede reelt bragt i en tilstand af retsløshed, idet tilsynsmyndigheden ud fra rent subjektive kriterier kan afvise en klage uden at afgørelsen kan underkastes en reel prøvelse. Hertil tilføjer DN, at tilsynsmyndigheden ydermere er i en situation, hvor den vanskeligt kan anvende de almindelige handle- og sanktionsmuligheder - bl.a. påbudsbestemmelsen - i miljøbeskyttelsesloven. DN finder, at hvis der kun stilles upræcise ulempevilkår får virksomheden en urimelig fortrinsstilling i og med, at virksomheden altid vil kunne rejse tvivl om og påklage et eventuelt påbud fra tilsynsmyndigheden. DN anfører, at det upræcise ulempevilkår om lugt således stiller parterne - virksomheden og de omkringboende - særdeles ulige i en situation, hvor der foreligger klager over lugtgener. Endelig tilføjer DN, at bestemmelser om egenkontrol i en miljøgodkendelse skal kunne anvendes som et konstruktivt redskab for virksomhed og myndighed bl.a. kontrol og vurdering af eventuelle lugtgener. DN anfører, at der derfor ligeledes bør stilles præcise og konkrete vilkår herom i en miljøgodkendelse.

Skov- og Naturstyrelsens bemærkninger

Lugtvilkår med grænseværdier fastsag i lugtenheder (LE/m^3)

Skov- og Naturstyrelsen finder det ikke hensigtsmæssigt, at der i miljøgodkendelsen fastsættes lugtvilkår med en grænseværdi angivet som lugtenheder (LE/m^3). Fastsættelsen og kontrollen af en grænseværdi angivet som lugtenheder vil, efter styrelsens opfattelse, være forbundet med for store usikkerheder og/eller med uforholdsvismæssigt store omkostninger. Emissioner angivet i lugtenheder LE/m^3 beregnet efter OML-modellen kan være gode bidrag til at sandsynliggøre lugtgener og deres omfang. Derimod vurderes metoden ikke tilstrækkelig til, at vilkår kan fastsættes ud fra beregnede lugtenheder. Et sådant vilkår vil let udløse krav om lugtprøver, som er meget dyre, og hvor resultaterne let kan betvivles ud fra de specielle forhold i stalden på prøvetagningstidspunktet, den reelle spredning i omgivelserne osv.

Miljøgodkendelsens vilkår 4.3 fastsætter at lugt og støvgener skal minimeres gennem effektiv renholdelse af stalde m.v. Virksomheden må ikke give anledning til lugt og/eller støvgener,

som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra ventilation af staldene giver anledning til lugtgener, skal virksomheden lade foretage undersøgelser af forskellige lugtkilder og/eller behandle afkastluften, så lugten udenfor staldene formindskes.

Skov- og Naturstyrelsen finder, som før nævnt, ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vurdering af, at ejendommen ved den ansøgte udvidelse under normale driftsforhold ikke vil give anledning til unødigt lugtgener for omkringboende. Dog finder styrelsen det hensigtsmæssigt, at præcisere miljøgodkendelsens vilkår 4.3 således at det sikres, at hele ejendommen og dens omgivelser renholdes og at der til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder optimal drift, vedligeholdelse og rengøring af ventilationssystemet, tørhed af stierne/båsenes og foderarealernes bund, dyrenes renhed, renholdelse af støv- og smudsbelægninger i stalden, renholdelse af fodringssystem mv. med henblik på at minimere eventuelle lugtgener.

Egenkontrol af lugtvilkår

Skov- og Naturstyrelsen er enig i, at vilkår om egenkontrol skal kunne anvendes som et konstruktivt redskab for ejendommen og myndigheden bl.a. ved kontrol og som del af grundlaget ved vurdering af eventuelle lugtgener.

Af miljøgodkendelsens vilkår 7.2 fremgår bl.a. at der til enhver tid over for Næstved Kommune skal kunne fremlægges ajourført driftsjournal for ventilationsanlæggene. Skov- og Naturstyrelsen finder, at dette krav om egenkontrol kan anvendes som et konstruktivt redskab for ejendommen og myndigheden ved kontrol og som del af grundlaget ved vurdering af eventuelle lugtgener, idet et optimalt fungerende ventilationsanlæg er en af forudsætningerne for at minimere eventuelle lugtgener fra staldene. Styrelsen finder derfor ikke grundlag for at tilsidesætte Næstved Kommunes vilkår om egenkontrol.

Afgørelse

I medfør af miljøbeskyttelseslovens § 91, jf. § 20 i godkendelsesbekendtgørelsen stadfæster Skov- og Naturstyrelsen med ovennævnte begrundelse hermed Næstved Kommunalbestyrelses miljøgodkendelse af 18. januar 2003 i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33 med følgende tilføjelser og ændringer af vilkår:

Vilkår 1.1 ændres til følgende:

Produktionens omfang omfatter 3.210 stipladser til en årsproduktion på maksimalt 11.640 slagtesvin (30-99,3 kg) svarende til 317 dyreenheder pr. år.

Ved afvigende vægtgrænser skal antallet af slagtesvin korrigeres således, at produktion af slagtesvin fra 30 kg ikke overstiger 317 DE, jævnfør bekendtgørelse nr. 813 af 19. juli 2004.

Vilkår 1.2 ændres til følgende:

Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og ovennævnte grundlag for godkendelsen, dog med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.

Der tilføjes følgende nyt vilkår 1.3:

Der skal løbende og regelmæssigt mindst én gang om måneden føres optegnelser over indholdet af kvælstof og fosfor i foder anvendt i husdyrproduktionen, således at fodersammensætningen kan optimeres med henblik på at reducere indholdet af fosfor og kvælstof i husdyrgødningen.

Vilkår 2.3 ændres til følgende:

Transport gennem bymæssig bebyggelse i forbindelse med udspredning eller overførsel af husdyrgødning, må kun ske på hverdage mandag - fredag, i tidsrummet 7.00-18.00.

Transport af husdyrgødning på offentlig veje skal foregå i lastbil eller lignende, der ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning i marken, eller i renholdt gyllevogn med udstyr, der hindrer spild fra slanger og lignende, og udstyr, der ved fyldning af vogn hindrer overløb af f.eks. skum.

Vilkår 2.6 ændres til følgende:

Håndtering af gylle skal altid foregå under opsyn, således at spild undgås, og under tilbørlig hensyntagen til omgivelserne.

Påfyldning af gyllevogne må kun ske på befæstet areal.

Der skal etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have et fald mod opsamlingsbrønd. Opsamlingsbrønden skal have afløb til forbeholder eller gyllebeholder.

Vilkår 4.2 ændres til følgende:

Ventilationssystemet i staldbygningerne 4 og 5 skal renoveres snarest og senest den 31. december 2005.

Vilkår 4.3 ændres til følgende:

Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at ejendommen ikke giver anledning til lugt og/eller støvgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne.

Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder optimal drift, vedligeholdelse og rengøring af ventilationssystemet, tørhed af stierne/båsenes og foderarealernes bund, dyrenes renhed, renholdelse af støv- og smudsbelægning i stalden, renholdelse af fodringssystem mv.

Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra ventilation af staldene giver anledning til lugtgener, skal ejendommen lade foretage undersøgelse af forskellige lugtgener og/eller behandle afkastluften, så lugten udenfor staldene formindskes. Næstved Kommune kan meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Der tilføjes følgende nyt vilkår:

Vilkår 5.3

Påfyldning af vand på marksprøjte skal foregå fra en vandtank.

Påfyldning af kemikalier til sprøjten skal ske på skiftende bevoksede arealer i marken.

Vask af marksprøjte skal ske på skiftende bevoksede arealer i marken.

Vilkår 7.2 ændres til følgende:

Der skal endvidere til enhver tid over for Næstved Kommune kunne fremlægges dokumentation (kvitteringer), optegnelser og ajourført driftsjournal for kontrol af godkendelsens vilkår:

- 1.1 vedr. produktions omfang (kvitteringer fra slagterifregninger).
- 1.3 vedr. indholdet af indhold kvælstof og fosfor i foder anvendt i husdyrproduktionen.
- 3.6 vedr. driftsjournal for ventilationsanlæggene.
- 5.2 vedr. bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald.

Miljøgodkendelsens vilkår 2.4 om udspredding af gylle med nedfældningsudstyr eller slæbeslanger udgår, idet dette forhold er omfattet af de generelle regler, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 25.

Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse.

Ejendommen må ikke udvides eller ændres på en måde, der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33.

./ Skov- og Naturstyrelsens afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet, jf. vedlagte vejledning.

Med venlig hilsen

Sophie Winther

Liste over adressater:

Poul Fritzner, Fensmarksvej 9, 4160 Herlufmagle

Rislev Vandværk v/Hans Jørgen Juhl Andersen, Køberupvej 39, 4700 Næstved

Rislev Bylaug v/Jette Abraham, Rislevvej 1, Rislev, 4700 Næstved

Næstved Kommune, Plan- og Miljøafdelingen, Brogade 2, 4700 Næstved (Deres ref. 2003020727)

Kopi til:

Dansk Landbrugsrådgivning, Udkærvej 15, Skejby, 8200 Århus N

Miljøklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Storstrøms Amt, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F

NOAH, Nørrebrogade 39, 1. tv., 2200 København N

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Greenpeace Danmark, Bredgade 20, baghus 4, 1260 København K

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 2., 1651 København V

Forbrugerrådet, Postboks 2188, 1017 København K

Arbejdstilsynet i Storstrøms Amt, Viborgvej 4, 4800 Nykøbing F

Embedslægeinstitutionen for Storstrøms Amt, Havnepladsen 8, 4800 Nykøbing F

Klagevejledning

Skov- og Naturstyrelsen har truffet denne afgørelse som klagemyndighed. De kan klage til Miljøklagenævnet over Skov- og Naturstyrelsens afgørelse.

Hvem kan klage?

Det kan:

- Den virksomhed, der er omfattet af afgørelsen
- Klagerene i sagen
- Enhver anden, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald
- Amtsråd og kommunalbestyrelser⁹
- Landsdækkende foreninger og organisationers hovedkontor¹⁰
- Lokale foreninger, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål, og som har meddelt kommunalbestyrelsen eller amtsråd, at de ønsker klageret¹¹
- Lokale foreninger, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelserne berører sådanne interesser¹⁰

Hvor, hvordan og hvornår skal De klage?

Hvis De vil klage, skal klagen være skriftlig og sendes til:

Miljøklagenævnet
Frederiksborggade 15
1360 København K

Klagen skal være nævnet i hænde senest den 19. december 2005.

Sagsanlæg ved domstolene

Hvis De vil anlægge retssag om afgørelsen ved de almindelige domstole, skal sagen være anlagt senest seks måneder fra det tidspunkt, hvor denne afgørelse er meddelt.

⁹ Se miljøbeskyttelseslovens § 107, stk. 1

¹⁰ Se miljøbeskyttelseslovens §§ 99 og 100

¹¹ Se miljøbeskyttelseslovens §§ 76 og 100

